

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	653-02-72
Дата	15.11.2016г.

ДОКЛАД

по законопроект за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2017 г., № 602-01-65, внесен от Министерския съвет на 31.10.2016 г.

13⁵³
ИИ

На заседание, проведено на 3 ноември 2016 г. Комисията по бюджет и финанси обсъди законопроекта за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2017 г., внесен от Министерския съвет.

На заседанието присъстваха: Ивайло Иванов - заместник-министър на труда и социалната политика, представителите на НОИ: Бисер Петков - управител, Весела Караиванова – подуправител и Антоанета Ганчева – директор на дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“; представители на синдикатите и работодателските организации.

Законопроектът беше представен от управителя на Националния осигурителен институт Бисер Петков.

По приходите.

Предлагат се следните политики:

- Увеличава се размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с един процентен пункт – 18,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г., при съотношение – 10,5 за сметка на работодателя и 8,3 за сметка на работника и 13,8 на сто за лицата, родени след 31 декември 1959 г., съответно при съотношение 7,7/6,1.

- Увеличава се размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ с 20 процентни пункта – 60,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г. и 55,8 на сто за лицата родени след 31 декември 1959 г.

- Не се предвижда промяна на съотношенията между работодател и работник за останалите осигурителни рискове, като те остават съответно 60 към 40 на сто. За 2017 г. техните размери са, както следва:

- фонд „Общо заболяване и майчинство“ – 3,5 на сто;
- фонд „Безработица“ – 1,0 на сто;
- фонд „Трудова злополука и професионална болест“- диференцирано от 0,4 до 1,1 на сто за сметка на работодателя.

- Предложените в законопроекта минимални осигурителни доходи по основните икономически дейности и групи професии нарастват средно с 2,6 на сто за 2017 г. в сравнение с 2016 г. с ефект върху приходите от около 24,3 млн. лв. увеличение. За 2017 г. не са договорени минималните осигурителни доходи, а са запазени нивата от 2016 г. Средното увеличение се дължи на новия размер на минималната работна заплата - 460 лв., заложен в основните параметри на проекта на държавния бюджет за 2017 г.

- Увеличава се диференцираният минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица съобразно облагаемия им доход за 2015 г., съответно на 460 лв., 500 лв., 550 лв. и 600 лв.

- Запазва се минималният осигурителен доход за земеделските стопани и тютюнопроизводителите - 300 лв.

- Запазва се размерът на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица – 2 600 лв.

- За 2017 г. не се правят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”. Максималният размер на гарантираните вземания е 1 200 лв.

Размер на приходите и трансферите за 2017 г.

Общата сума на приходите и трансферите се предлага в размер на 10 375,6 млн. лв. което възлиза на 11,2 на сто от БВП.

В рамките на общата сума с най-голям относителен дял са приходите от осигурителните вноски, които са предвидени в размер на 5 614,7 млн. лв., което възлиза на 6,1 на сто от БВП.

Планирани са неданъчни приходи в размер на 38,3 млн. лв. и трансфери от държавния бюджет към бюджета на ДОО в размер на 4 723,6 млн. лв., като тези трансфери са за финансиране на изплащане на пенсиите и добавките, които се финансират от държавния бюджет в размер на 325,1 млн. лв., и за покриване на недостига от средства, субсидията е в размер на 4 398,5 млн. лв., което е с 320,7 млн. лв. по-малко спрямо размера на субсидията в Закона за бюджета на ДОО за 2016 г.

По разходите.

Предлагат се следните политики:

- Повишават се изискуемите възраст и осигурителен стаж при пенсиониране за всички категории труд.

- От 1 януари 2017 г. процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула се увеличава от 1,1 на 1,126 с процент, определен по правилото на чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) (2,4 на сто).

- От 1 юли 2017 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, не се осъвременяват по чл. 100 на КСО, а се преизчисляват с новия процент за всяка година осигурителен стаж – 1,126.

- Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и социалната пенсия за старост се увеличават от 1 юли 2017 г. с 2,4 на сто (чл. 100 от КСО).

- Максималният размер на получаваните една или повече пенсии (за новоотпуснати и състояние) се запазва в размер 35 на сто от максималния осигурителен доход - 910 лв.

- Запазва се минималният дневен размер на обезщетението за безработица - 7,20 лв., и ограничението му на ниво 60 на сто от осигурителния доход на лицето преди загубата на работа.

- Запазва се периодът, от който се изчисляват краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност - 18 календарни месеца, при безработица и бременност и раждане - 24 календарни месеца.

- Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 от КСО – за първите три работни дни се изплаща 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение от осигурителя, а от четвъртия ден на настъпване на неработоспособността се изплаща парично обезщетение от ДОО.

- Запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане от 410 дни.

- Запазва се размерът на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до двегодишна възраст на 340 лв.

- 11. Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице на 540 лв.

По разходите и трансферите:

Общият размер на разходите и трансферите е 10 375,6 млн. лв.

В сумата на **разходите** с най-голям относителен дял са разходите за **пенсии** в размер на **8 936,3 млн. лв.**, което възлиза на 86,1 на сто от всички разходи в държавното обществено осигуряване. Относителният дял на разходите за пенсии от brutния вътрешен продукт се запазва на нивото от 9,7 на сто, като предвидените средства за пенсии са с 235 млн. лв. или с 2,7 на сто повече в сравнение с размера им в бюджета на ДОО за 2016 г.

Средният размер на пенсията през 2017 г. се предвижда да достигне **341,57 лв.**, при среден размер за 2016 г. от **331,47**.

Планираната сума за **изплащане на социални помощи и обезщетения е 1 350,0 млн. лв., което е 13,0 на сто от общите разходи на бюджета на ДОО, като средствата са със 126,5 млн. лв. повече в сравнение с 2016 г.**

Разпределението на разходите за основните групи краткосрочни обезщетения по КСО е следното:

- обезщетения за временна неработоспособност поради общо заболяване, гледане на болен член от семейството и карантина и нетрудови злополуки – 459,3 млн. лв., което е 104,9 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2016 г.; планирани са обезщетения за 17 001,5 хиляди дни при среднодневно обезщетение от 27,02 лв.;

- обезщетения за трудова злополука и професионална болест – 8,2 млн. лв., което е 102,5 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2016 г.; планирани са обезщетения за 271,5 хиляди дни за временна неработоспособност поради трудова злополука и професионална болест при среднодневно обезщетение от 30,14 лв.;

- обезщетения за бременност и раждане – 355,3 млн. лв., което е 110,7 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2016 г.; планирани са обезщетения за 13 355,6 хиляди дни за временна неработоспособност поради бременност и раждане при среднодневно обезщетение от 26,60 лв.;

- обезщетения за отглеждане на малко дете до двегодишна възраст и за осиновяване на дете от 2 до 5 години – 145,1 млн. лв., което е 99,8 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2016 г.; планираните обезщетения за отглеждане на малко дете са за 8 942,6 хиляди дни при среднодневно обезщетение от 16,19 лв.;

- парични обезщетения за безработица – 359,7 млн. лв., което е 95,0 на сто спрямо очакваното изпълнение за 2016 г.; планираните обезщетения са за 86 706 правоимащи лица със средномесечен размер на обезщетението 345,67 лв.;

- финансиране на дейността по профилактика и рехабилитация – 20,1 млн. лв.

Планираните разходи за дейност „Социално осигуряване” са 81,8 млн. лв. Относителният дял на разходите за дейността спрямо всички разходи на консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване (КБДОО) за 2017 г. е 0,79 на сто.

Разходите за персонал са 56,5 млн. лв. и са разработени при средносписъчен брой на наетите лица по трудови (1 138) и служебни (2 404) правоотношения.

Разходите за административна издръжка са 18,5 млн. лв., или с 21,7 на сто повече от планираните средства за 2016 г. Увеличението се дължи на включените в издръжката разходи за заплащане на услугата, предоставяна от „Български пощи“ ЕАД за изплащане на пенсиите.

За 2017 г. проектът на средствата за капиталови разходи е направен на база необходимите действия за стопанисване, управление и обновяване на материалната база, като средствата са запазени на нивото от 2016 г.

По бюджетното салдо.

За 2017 г. бюджетното салдо е 0.

Общият резултат по фондовете и по бюджета на НОИ се балансира на нула.

Предложения за проекти на бюджети на отделните фондовете на ДОО за 2017 г.

- За фонд „Пенсии” приходите и трансферите са 3 737,3 млн. лв., разходи и трансфери 7 815,2 млн. лв. и дефицит от 4 078,0 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са увеличени с 398,3 млн. лв.; разходите и трансферите също са увеличени със 125,0 млн. лв. и дефицита е намален с 273,3 млн. лв.

- За фонд „Пенсии за лицата по чл. 69” приходите и трансферите са 626,3 млн. лв., разходи и трансфери 756,9 млн. лв. и дефицит 130,7 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са увеличени със 167,1 млн. лв.; разходите и трансферите са увеличени с 93,7 млн. лв. и дефицита е намален със 73,3 млн. лв.

- За фонд „Пенсии, несвързани с трудова дейност” приходите и трансферите са 324,0 млн. лв. и разходи и трансфери 324,0 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите и разходите и трансферите се намаляват с 21,6 млн. лв.

- За фонд „Трудова злополука и професионална болест” приходите и трансферите са 159,4 млн. лв., разходи и трансфери 53,2 млн. лв. и излишък в размер на 106,2 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са увеличени с 9,6 млн. лв., разходите и трансферите са намалени с 0,9 млн. лв. и излишъкът е увеличен с 10,5 млн. лв.

- За фонд „Общо заболяване и майчинство” приходите и трансферите са 856,1 млн. лв., разходите и трансферите 984,3 млн. лв. и дефицит 128,2 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са увеличени със 181,7 млн. лв. разходите и трансферите нарастват с 91,7 млн. лв., а дефицита се увеличава с 38,2 млн. лв.

- За фонд „Безработица” приходите и трансферите са 236,7 млн. лв., разходите и трансферите на 359,7 млн. лв. и бюджетно салдо дефицит 122,9 млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са увеличени с 14,8 млн. лв., разходите и трансферите са намалени с 34,9 млн. лв., и дефицита е намален с 20,1 млн. лв.

- За бюджета на Националния осигурителен институт се предлагат приходи и трансфери в размер на 4 435,7 млн. лв., разходи и

трансфери **82,1** млн. лв. и бюджетно салдо с **излишък** от **4 353,6** млн. лв. **Спрямо закона за 2016 г.** приходите и трансферите са намалени с **294,5** млн. лв., разходите и трансферите са увеличени с **6,4** млн. лв. и бюджетното салдо - **излишък** е намалено с **298,8** млн. лв.

По законопроекта се проведе дискусия, в която народните представители и гостите, участващи в заседанието изказаха своите становища.

Народният представител Румен Гечев изрази неподкрепа за законопроекта, като изтъкна следните причини: по-високата динамика на вноските за социално и здравно осигуряване ще задълбочи социалната поляризация; увеличението на възрастта за пенсия е неприемливо; ръстът на минималната пенсия не съответства на растежа на БВП; замразява се минималната работна заплата за 2018 и 2019 г. и др.

Главният секретар на Българската търговско-промишлена палата Васил Тодоров заяви, че не подкрепят законопроекта със следните мотиви: неприемливо е административното увеличение на минималната работна заплата; неприемливо е средното увеличение на минималните осигурителни доходи с 2.6 на сто, вследствие увеличението на минималната работна заплата; действащото задължение на работодателя да заплаща болничните през първите три дни и др.

Изпълнителният секретар на КНСБ Асия Гонева изрази подкрепата за законопроекта, като заяви, че той е разработен на високо професионално ниво със значително подобрение на параметрите на приходите, удовлетворителен ръст на минималната работна заплата, планирано е увеличение по отношение на самоосигуряващите се лица. Г-жа Гонева заяви, че е необходима **промяна на равнището на осигурителен доход на земеделските стопани, на максималния осигурителен доход, на обезщетението за безработица и на „тавана” на пенсиите.**

Заместник-председателят на Българската стопанска камара Димитър Бранков изрази принципна подкрепа за законопроекта и бележки относно минималната работна заплата, забавянето на дебата между социалните партньори и обществения дебат по следващите стъпки в реформата на осигурителната система, засилване на контрола, който се упражнява във връзка с осигурителните права и издължаване на вноските, реформата в медицинската експертиза на работоспособността и др.

Представителят на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България Румяна Георгиева представи становище в подкрепа на законопроекта, като заяви, че проектобюджетът се основава на параметрите, които са заложили в 3-годишната бюджетна прогноза, приетите законови промени и постигнатите компромисни решения в областта на социалното осигуряване. Положителни параметри са запазването на минималния осигурителен доход на нивата от 2016 г. и

ръст единствено там, където доходите са били под минималната работна заплата. Положителен факт е и създаването на работни групи за работа по механизъм за определяне на минимална работна заплата и др.

След приключване на дискусиата се проведе гласуване, при което се получиха следните резултати: **“За” – 10 народни представители, “Против” - трима народни представители и “Въздържали се” двама народни представители.**

Въз основа на гореизложеното и резултатите от гласуването, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2017 г., № 602-01-65, внесен от Министерския съвет на 31.10.2016 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

МЕНДА СТОЯНОВА